

Foreslår barnevernpsykolog

PSY
KOL
OGI

INN I BARNEVERNET President Håkon Skard i Psykologforeningen ønsker flere psykologer inn i kommunalt barnevern. Et prøveprosjekt er på trappene. Foto: Nora Skjerdingstad

For ikke lenge siden kom *kommunepsykologen*. President Håkon Skard i Psykologforeningen vil nå ha flere psykologer inn i barnevernet.

TEKST

Øystein Helmikstøl

PUBLISERT 1. mars 2021

EMNER Barnevernpsykolog

– Det er stortingsvalg i høst. Hvilken sak vil du at politikerne skal snakke om?

– Psykisk helse må bli tema i valgkampen. Politikerne må bli bevisste på at psykisk helse er noe de bør fokusere på, det krever oppmerksomhet blant mange andre temaer i valgkampen.

– Jo, det skrev du om i Dagsavisen nylig. Men er det én sak du og foreningen vil løfte frem?

– Hvis jeg må velge to, så er det for det første å få på plass mer statlig hjelp til kommunene til oppbygging av psykisk helsetilbud. Det bør på plass en statlig delfinansiert rekrutteringsordning for psykologer i kommunen.

For det andre må vi jobbe for å få innført kvalitetsmål i psykisk helsevern. For medlemmene høres det paradoksalt ut. De opplever å stå i et målehysteri, og mange er frustrerte over pakkeforløp, over prosedyrekoder, over dokumentasjonskrav. Så skal vi stå og ivre for nok et målesystem. Men i dag måles alle tjenestene på de mindre viktige tingene, som avslagsprosent og ventetid, men det er ingen som spør eller fanger opp hvorvidt tjenestene faktisk oppnår det som er viktig for brukerne: symptomlette, bedre funksjon og økt livskvalitet.

– Du ønsker mer penger fra staten til psykisk helsetilbud i kommunen og kvalitetsmål i psykisk helsevern. Vil du røpe andre konkrete planer foreningen har?

– Vi er i dialog med relevante myndigheter om et prøveprosjekt med psykologer inn i kommunalt barnevern. Det vil kunne tilgjengeliggjøre psykologisk kompetanse i større grad til de mest sårbare. Også knyttet til korona, men selvfølgelig også på lang sikt. Psykologforeningen har et ønske om å få psykologer inn i barnevernet i større grad. Det jobber vi for.

Hvorfor NÅ?

- President Håkon Skard i Norsk psykologforening lanserer her foreningens valgkampsaker før høstens stortingsvalg.
- Skard foreslår nå flere psykologer inn i barnevernet.

– Men det er jo psykologer i barnevernet nå?

– Joda, psykologer er blant annet involvert i statlig barnevern gjennom Bufetat, der du har tiltak som MST. Men kommunalt barnevern, som er hoveddelen av barnevernet, der har det ikke vært mange psykologer. Jeg tror det er 12 stykker på landsbasis. Det er en psykologrolle som ligger og venter på oss der.

Det er en utbredt misforståelse at barnevernets primære jobb er å ta barna fra folk, mens hovedoppgaven deres jo er å hjelpe foreldre og andre rundt foreldrene til å gi gode nok omsorgsbetingelser for et barn. Der er det åpenbart at psykologisk kompetanse har noe å bidra med.

– Hvor mange psykologer i barnevernet satser foreningen på, og når er dette på plass, tror du?

– Det første skrittet er å etablere hvordan vår kompetanse eventuelt kan benyttes best mulig, i dialog med relevante myndigheter. Foreningen kan ikke sette et mål på antall psykologer i kommunalt barnevern.

– Hvilke sektorer som trenger psykolog, står øverst på prioriteringslista?

– Vi kan ikke prioritere mellom ulike tjenesters behov. Men vi har en klar mening om at kompetansen i kommunene må bygges ut ytterligere.

– En annen sak: SV har i Avisa Oslo foreslått en refusjonsordning for privatpraktiserende psykologer. Er private helsetjenester noe foreningen nå vil løfte spesielt fram?

– Dette er et forslag som Psykologforeningen opprinnelig presenterte til revidert nasjonalbudsjett i høst. SV har plukket det opp nå. Foreningens politikk er en langsiktig løsning: å bygge opp de offentlige tjenestene i kommunen og sykehusene. Men å bygge opp tjenester er tidkrevende. En kortsiktig løsning under pandemien kan være å gi en midlertidig refusjonsordning til alle psykologer som er i helprivat praksis og har ledig kapasitet. Men det er veldig viktig at en slik ordning ikke kommer i veien for de langsiktige målene. Vi vil ikke ha en implementering av refusjonsordningen som enten gjør at rekruttering til kommunen eller sykehusene blir vanskelig, eller at denne ordningen risikerer å bli permanent.

– En oversikt fra Psykologforeningen viser hvor de privatpraktiserende holder til. I Finnmark er det fire hjemler, i Oslo 138. Peder Kjøs har tidligere skrevet om at det er nesten ingen som driver privatpraksis på østkanten i Oslo. Hvordan vil denne refusjonsordningen utjevne forskjeller og hjelpe dem som kommer dårligst ut av pandemien?

– Våre innspill hele veien under denne krisen er at det er de særskilt sårbare gruppene vi må ha en oppmerksomhet på. Og da er det ikke bare snakk om dem som er våre klienter til daglig, men de alvorlig psykisk syke som nå har mistet veldig mye tilbud. Forskningsfunnene som NKVTS har presentert om barn og unge, er en av de tingene som vi har sett med stor uro på.

Og så nevner du dette med distriktene. Det er komplekst, for de private er i storbyene, men det er også der smitteverntiltakene har vært hardest, og kanskje også der behovet på kort sikt blir størst. Men på lang sikt må vi støtte opp om tiltak for å rekruttere psykologer ut i distriktene. Etablere fagmiljøer, tilby utdanningsløp, drive aktiv rekrutteringsinnsats.

– Vi må også oppsummere presidentperioden din så langt. Du ble valgt av landsmøtet etter en historisk og tøff valgkamp med flere motkandidater. Noen måneder etter valget kom pandemien. Hvordan har dine første 15 måneder som president vært?

– Det har vært et krevende år, det skal jeg ikke legge skjul på. Jeg hadde vært fire måneder i vervet da vi måtte sette krisestab, og vi hadde daglige møter for å håndtere nedstengningen. Antall henvendelser fra medlemmene eksploderte, og jeg er utrolig imponert og stolt over måten foreningen og medlemmene har jobbet under disse forholdene.

– Under valgkampen før landsmøtet høsten 2019 var du opptatt av å gjøre noe med det du omtalte som trange kår i spesialisthelsetjenesten? Hva har skjedd der?

– Jeg skal være den første til å innrømme at forholdene i spesialisthelsetjenesten ikke har blitt noe bedre dette året, men det hadde jeg heller ingen forventninger om. Dette er et langsiktig arbeid. Landsmøtet bestilte en strategi for spesialisthelsetjenesten, og en strategi for kommunen. Vi har blant annet nedsatt en arbeidsgruppe på helseøkonomi, som i større grad skal utvikle en politikk på dette fra foreningens side.

– Mer penger til psykisk helsevern er et mantra. Men hva skal pengene brukes til?

– Flere årsverk. Det trengs flere hender.

– Hva er du mest fornøyd med etter 15 måneder?

– At foreningen har kommet langt i arbeidet med de mange og viktige landsmøtevedtakene som ble fattet i 2019, på tross av den store arbeidsmengden som pandemien har medført, og de reduserte forutsetningene for å drive det arbeidet.

Et eksempel er klimautvalget, det er en milepæl i foreningen.

– Hovedsatsingsområdet – arbeid og utdanning – har du fått tid til å gjøre noe med det?

– Det er nok den saken som har vært hyppigst på sakslisten i sentralstyret det siste året. Men veldig mye av jobben har bestått i å klare å snevre inn og operasjonalisere hovedsatsningsområdet. Vi har brutt det ned til en liste over tiltak vi ønsker å gjennomføre. Og så har vi laget en tentativ tidsplan for det som dekker hele landsmøteperioden. Landsmøtet i 2022 skal kunne se hva sentralstyret har gjort og ikke gjort, og hva de har fått til og ikke fått til, for å kunne evaluere oss som foreningens øverste organ.

– Hva slags tiltak er det snakk om?

– Det er en liste på 29 tiltak som inneholder dialog med medlemmer og myndigheter, kartlegging av behov og formidling av kunnskap. Vi skal prøve å involvere medlemmene og la det prege kurstilbudet, blant annet. Hvis jeg må velge noe, så er det tiltakene for å fremme psykologisk kompetanse i PPT, NAV, barnevern og bedriftshelsetjenesten.

– Og det er fagutvalget for arbeidspsykologi som står i spissen for hovedsatsningsområdet?

– Det er opprettet en referansegruppe som skal gi innspill til arbeidet med hovedsatsningsområdet. Det er også ulike oppdrag innenfor hovedsatsningsområdet som vi kanskje setter ut eller engasjerer andre i foreningen med. Noe av det vil også bli informasjonsarbeid. Vi ønsker også å løfte fram ulike tjenester. For eksempel PP-tjenesten som har omtalt seg selv som en glemt tjeneste. Vi har nedsatt en arbeidsgruppe som skal jobbe med en type beskrivelse av psykologfaglig arbeid i PP-tjenesten.

– Landsmøtet ville ha en organisasjonsgjennomgang. Hva har skjedd med den?

– Vi har løst det på den måten at det ikke er sentralstyret som skal være i førersetet her. Sentralstyret, som er styringsgruppen, har satt ut arbeidet til en arbeidsgruppe, som har en ekstern leder, fra Fafo. Arbeidsgruppen har i tillegg en referansegruppe som består av personer med ulike posisjoner i foreningen. I tillegg jobber arbeidsgruppen med en spørreundersøkelse som kan gå ut til medlemmene for å fange opp noe av hvordan opplevelsen av foreningen er der ute. Alt dette går inn i organisasjonsgjennomgangsarbeidet.

– En styringsgruppe, en referansegruppe og en arbeidsgruppe. Det høres alvorlig og komplekst ut. Er det en splittelse i foreningen, som Tommy Sotkajærv snakket om, dere vil unngå med dette?

– Tanken med organisasjonsgjennomgangen er ikke å fange opp en gryende splittelse. Det er mye mer et spørsmål om foreningen oppleves som lyttende til hva som er medlemmenes ønsker, og hvordan vi kommuniserer innover og utover. Jeg opplevde at Tommy og jeg, i de debattene vi hadde før han trakk seg, var enige om å styrke Psykologforeningen som en medlemsforening.

– Føler du at du har tillit blant psykologene, medlemmene?

– Det får jeg jo vite i 2022, da. Jeg gikk til valg og sa at jeg tenkte at jeg ønsket to perioder. Halve min første periode, kanskje mer, har blitt spist opp av pandemien. Jeg trenger flere år for å gjennomføre det jeg hadde tenkt.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 58, nummer 3, 2021, side 164-165

TEKST

Øystein Helmikstøl, journalist i Psykologtidsskriftet